

2. lpp. Ko vēsta novada infrastruktūra?
2. lpp. Rosīgi makšķernieki, veiksmīgi hokejisti.
3. lpp. Dzīvi un mākslīgi krokodili, īsti aborigēni.
4. lpp. Janīna Kursīte par duņdžiņu bitēm un dārgakmeņiem.
5. lpp. Ēzelīša I-ā dzimšanas dienā.
6. lpp. Kubalu skola – muzejs aicina izbaudīt 1878. gadu Kurzemes beidzamajā galā.

Redaktora vārdi

Mūsu mājas

Viss novads ar vienoto teritoriju, lībisko pieskārienu valodā, kultūrā un tradīcijās, ar kopīgo naudas maku un vēlmi dzīvot labāk ir mūsu mājas.

Mani iedvesmoja tikšanās ar Janīnu Kursīti, sirdsgudru cilvēku, Latvijas patrioti, kura ir ieinteresēta mūsu valsts un novadu savdabības saglabāšanā. Viņa, stāstot par suitu paraugu, atgādina: vispirms savas vērtības jāierauga mums pašiem! Kā to izdarīt, ja tās liekas tik pašsaprotamas un ierastas, ka varbūt drīzāk kaunamies nekā lepojāmies ar tām? Dzīvojam vienkāršotības un vienādošanās laikmetā, un laika garam pretoties ir grūti. Taču cilvēki jau ir noguruši no vienveidības un meklē interesanto, neparasto, atšķirīgo. Un mums ir, ko piedāvāt! To ir pierādījušas Slīteres Ceļotāju dienas, kas kļūst aizvien daudzveidīgākas.

Vai mēs paši pazīstam savas mājas? Ceļotāju dienās, 2. un 3. VI, ir lieliska iespēja uzsākt vai turpināt to iepazīšanu.

Diāna Siliņa

Lai Sarma mirdz!

28. IV Kolkas tautas namā 15 gadu jubileju svinēja Kolkas pensionāru padome un ansamblis *Sarma*.

Jubilejas balle pagāja koši. Vienpadsmit pašlaik aktīvās *Sarmas* dalībnieces, ģērbusās svinīgos ķiršsarkanos kostīmos, savas vadītājas Inoras Sproģes iedvesmotas, dziedāja pašu izraudzītu repertuāru, sveicienus — ziedus, bučas un dāvanas — deva ilggadīgie pensionāru draugi no Dundagas, Talsiem, Pastendes, Lubes, Valdemārpils. Duņdžiņu *Sendienas* sveica jubilāri īsti atbilstoši — ar dziesmām, savukārt mājinieki, Kolkas jautā kora dalībnieku grupa, uzstājās, pārgērbušies par ārstiem, gan pārbaudot *Sarmas* meiteņu veselību, gan to vēlēt priekšdienās.

Ar pašdarinātām 14 baltām plecu šallēm gaviļnieces sveica domes priekšsēdētāja Gunta Abaja. Tā kā dažas *Sarmas* dalībnieces jau kļuvušas par goda biedrēm, tad trīs šalles gaida ansambļa papildinājumu. Savukārt deputāts Aldons Zumbergs izdancināja Kolkas pensionāru dvēseli un radošā nemiera garu Beneventu Ružāni, ko vietējie sen mīļi pārkrustījuši Kurzemei atbilstoši par Ventu.

Uz ekrāna, mainoties bildēm, aizslidēja *Sarmas* dziesmotā vēsture. Līdzko oficiālā daļa beidzās un ciemiņi un mājinieki pie galdiem bija stiprinājušies, sākās aizrautīgas dejas. Bet es uz sarunu lūdzu četras *Sarmas* dalībnieces un ansambļa vadītāju Inoru Spoģi.

Bez dziesmas nav iespējams!

Beneventa (Venta) Ružāne: — Esmu gan pie pensionāriem, gan dziedātājiem. Vis-

pirms 1997. gada 19. aprīlī nodibinājās pensionāru apvienība, un dundadznieki mums bija kūmāši! Es sāku darboties par kultordzi. Pēc dažiem mēnešiem dzima ierosme dibināt ansambli. *Sarmas* vārdu, kas guva vislielāko atbalstu, izraudzījāmies gan pensionāru apvienībai, gan ansamblim.

Esam dziedājuši mūsu draugu, citu pagastu pensionāru saietos, esam uzstājušās Jūras svētkos, Lieldienās, Kolkas ragā pārgērbušās par ķekatniekiem... Uz pansionātiem gan vairs nebrauksim, tad jāraud gan viņiem, gan mums... Pati arī nolēmu, ka dziedāt jāpārtrauc. Esmu jau sasniegusi sarkano līniju!

— Vai kungi ansambli nav dziedājuši?

Ilze Soja: — Ir bijuši. Viesturs Rērihs, Viktors Parems un Fredis Lauksteins. Bet Viesturam liela slodze ar pūtējiem, Fredis nomira, Viktors pārcēlās uz Roju.

— Kā jūs izvēlaties repertuāru?

Skaidrīte Kehere — Ilze mums ir dziedošā enciklopēdija.

Ilze: — Es bez dziesmas nespēju dzīvot! Man to ir simtiem, tūkstošiem. Sākumā dziesmu vārdus rakstīju no radio, vairākkārt klausījos un pa vārdujam ķēru.

— Jums *Sarmā* ir iepriekšējās dziedāšanas pieredze?

Skaidrīte: — Ja vispār iepriekš nav dziedāts, tad mūsu gados iesākt grūti. Mēs septiņas esam no kora *Mare* laikiem. Vairākas esam piedalījušās lielajos Dziesmu svētkos.

Mirdza Zvirgzdiņa: — Es piecas reizes...

— Kā apsīka *Mares* dziedāšana?

Skaidrīte: — Sākās juku laiki. Pietrūka arī apzinīguma. Kā jutās diriģente Ināra Kivila, kas pa galvu, pa kaklu atskrējusi no Rojas, bet mēģinājumā trūkst no vienas balss grupas, no otras? Mājup dodoties, viņa redz, ka tās pašas koristes mierīgi staigā pa Kolku...

— Kā *Sarmai* ar disciplīnu?

Ilze: — Reizi nedēļā ir mēģinājums, un tad ir jāierodas! Tad arī pazūd visas rūpes un raizes, ne vairs kas sāp, nekā!

Skaidrīte: — Nedrīkst atrunāties ar nevalū, slinkumu, sliktiem laika apstākļiem! Man pašai aug divi puikas, kādu priekšzīmi tad es rādīšu, ja kavēšu mēģinājumus? Un tie ir svarīgi, gan atkārtot jau zināmas dziesmas, gan mācoties jaunas.

— Cik dziesmu jums ir repertuārā?

Ilze: — Kad bijām dziedājušas 10 gadus, tad bija 158. Tagad 200 ir noteikti. *Vienreiz tik dzīvē zied jaunība* ir viena no mūsu pirmajām dziesmām, ko dziedam joprojām.

— Un dziesma par Kolku?

Skaidrīte: — Tā ir Ziedoņa Lindes un Dzintras Žuravskas dziesma.

— Pastāstiet drusku par mēģinājumiem! Kā jūs kopā ar Inoru strādājat?

Ilze: — Inora ir sirds cilvēks! Inora smejas, ka ar mums, trakām vecenēm, viņa uzņem pozitīvu lādiņu. Un Venta jau ir humora pilns. Nav tāda mēģinājuma, kur nebūtu kāda pasmiešanās.

Skaidrīte: — Ventas izdomai un enerģijai nav robežu. Mēģinājumos mēs pārtopam. Piemēram, rudenī sākam sezonu, sasiensam šleifites matos, uzvelkam minisvārciņus un pārtopam par skolniecēm. Inora tikmēr iebīdīta blakus telpā. Un tad dziedam *Dar' man, tēvis, pastaliņas* ar pārgrozītu tekstu.

Ilze: — Sezonas noslēgums ir pie Ventas *Kajās*, parasti jūlijā. Tās dullības, kas tur dārzā notiek! Pārgērbjamies, muzicēšanai izmantojam veļas dēli, katla vāku, ko Inese Radele nosauca par joksafonu. Un tad izejam ārpus dārza un kļūstam par ielu muzikantiem. Garāmbraucēji apstājas un brīnās.

Venta: — Šie 15 gadi nav pavadīti velti!

Daži jautājumi ansambļa vadītājai Inorai Sproģei

— Ko tev dod darbs ar sirmajām kundzēm?

— Atklāsme nāk pamazām — ar gadiem. No ansambļa dalībniecēm mācos vitalitāti, dzīves gudrības izauklētu māku laimi un prieku saskatīt ikdienā, sīkumos, kam mēs, jaunie, bieži paskrienam garām. Priecājos par viņu prieku piedalīties mēģinājumos. Mācos prasmi kopā svinēt svētkus.

— Ansambļa dalībniecēs mājā labs un

neatkārtojams radošs dullums!

— Tā ir! Kādreiz pabrīnos, ka mūsu kopīgās trakās izdarības visi uzņem ar sapratni.

— Mazliet pastāsti par kādu ēvērglību!

— Kad vasarā, nosacītā sezonas noslēgumā, sapulcējamies pie Ventas dārzā uz pikniku, tad ne tikai dziedam, bet parasti arī pārgērbjamies un izejam ielās. Venta jau ir sagatavojusi drēbes. Nopietnajā kundzē kvēlo milzu enerģija. Dāmas prot priecāties!

— Un cik cītīgi apmeklē mēģinājumus?

— No viņām var pamācīties pienākuma apziņu.

— Vai atceries pirmsākumus?

— Līvija Ķenga atnāca pie manis ar šo ierosmi. Jau paši pirmie ansambļa mēģinājumi notika manā vadībā vecās mūzikas skolas telpās. Tagad turpinām katru trešdienu pirms kora mēģinājuma.

Noslēgumā pievienojoties visa laba vēlējumam, šo rindiņu autors sveic brašās kolcinieces ar senas Jāņa Ozoliņa dziesmas vārdiem, kas pagaidām vēl nav ansambļa repertuārā: Lai *Sarma* mirdz!

Alnis Auziņš

Dundagā

11. V plkst. 10.00 *Mazajā skolā* un plkst. 13.30 pilnā vecāki un vecvecāki mīļi aicināti uz Mātes dienas koncertu.

12. V plkst. 13.00 Kaļķu *Vārpniekos* koncertēs *Sendienas*.

19. V no plkst. 10.00 ģimenes ar bērniem aicinātas izbaudīt kopīgu atpūtas dienu Dundagas parkā! Jūs iepriecinās dziedātāji un dejotāji. Ģimenes varēs piedalīties sportiskās aktivitātēs, netradicionālās spēlēs un atrakcijās. Aicinām ģimenes padomāt par komandas izskatu, nosaukumu un komandas moto. Piedalīsimies kopīgā gājienā! Vēlams komandas pieteikt līdz 16. V Dundagas Kultūras pilī vai pa tālruni 29141121.

26. V Dundagas luterāņu draudzes diena. Plkst. 10.00 Bībeles stunda, pēc tam iespējams koncerts. Plkst. 15.00 profesors Ojārs Spārītis iepazīstinās ar mūsu pašu dārgumiem dievnāmā. Pēc tam izbrauciens uz Mazirbes un Kolkas luterāņu baznīcu. Braucienam līdz 21. V pieteikties pa tel. 29180726 Alnim vai 26129213 Diānai.

Kolkā

11. V plkst. 13.00 pamatskolā Māmiņdienas koncerts.

12. V plkst. 18.00 tautas namā Kolkas jautā kora 15 gadu jubilejas koncerts.

Skaidro lietpratējs

Infrastruktūras raksturojums

Kārta pienākusi Attīstības programmas sadaļai par infrastruktūru.

Ceļi un ielas

Dundagas novads atrodas tālu no valsts nozīmīgajiem transporta koridoriem, teritoriju šķērso 3 reģionālie autoceļi un 14 vietējie autoceļi. Viens no svarīgākajiem novada ceļiem ir autoceļš P125 Talsi–Dundaga–Mazirbe, kas stiepjas cauri visam novadam. Novadam nozīmīgi ir autoceļi P124 Ventspils–Kolkā un P131 Tukums–Ķesterciems–Mērsrags–Kolkā, kas gar piekrasti savieno Kolku ar Ventspili un Rīgu. Tā kā pašlaik viss ceļa posms ir asfaltēts, tad turpmāk varētu palielināties tūristu plūsma.

Vietējie autoceļi novadā ir sliktā stāvoklī, jo gan grants, gan melnais segums uz vietējiem ceļiem ir nolietojies. Valsts finansējums pašlaik vietējo autoceļu rekonstrukcijai nav paredzēts, bet finansējuma uzturēšanai nepietiek. Īpaši nozīmīgi pašvaldības pakalpojumu pieejamības un uzņēmējdarbības nodrošināšanai ir vietējais autoceļš Ģibzde–Dundaga (V1371) un Ventspils–Dundaga–Melnšils (V1307).

Dundagas pagastā pašvaldības pārziņā ir 115 km ceļu, no tiem aptuveni 10 daļa ir asfaltēta. Kolkas pagastā pašvaldības pārziņā ir

17 km, no tiem apmēram 18% ir ar asfaltu. Abās novada lielākajās apdzīvotajās vietās ielas ar asfalta segumu ir aptuveni 63%.

1.01.2011. novadā bija reģistrēti 1627 transporta līdzekļi, no tiem 82% bija vieglie transporta līdzekļi. Vidēji novadā uz 100 iedzīvotājiem ir 28,4 vieglie transporta līdzekļi, kas ir mazāk nekā kaimiņu pašvaldībās, kur šis rādītājs vidēji ir 30,1.

Ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizētus ūdenssaimniecības pakalpojumus var saņemt Dundagā, Kolkā un daļēji Mazirbē. Dundagā pakalpojumus sniedz SIA *Ziemeļkurzeme*, Kolkā — SIA *Kolkas ūdens*.

Ar centralizētu ūdensapgādi Dundagā ir nodrošināti 80% iedzīvotāju, centralizētas kanalizācijas pakalpojumus izmanto 70% iedzīvotāju. Pēdējos gados ciemā būtiski uzlabota ūdenssaimniecība. Ir modernizētas Dundagas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, izbūvēti jauni ūdensvadi, rekonstruēti kanalizācijas vadi un izbūvētas jaunas kanalizācijas trases.

Kolkas ciemā ar centralizētu ūdensapgādi ir nodrošināti 59% iedzīvotāju, centralizētas

kanalizācijas pakalpojumus izmanto 34% iedzīvotāju. Problēma ir zivju pārstrādes rūpniecību notekūdeņu lielais īpatsvars kopējā notekūdeņu bilancē. Šie notekūdeņi intensīvas ražošanas laikā līdz 7 reizēm pārsniedz komunālo notekūdeņu daudzumu. Attīrīšanas iekārtas ir projektētas lielām jaudām un rūpniecību dīkstāvē nesamērīgi sadārdzina komunālo notekūdeņu attīrīšanu. 2010. gadā Kolkā uzstādīja dzeramā ūdens attīrīšanas staciju ar membrānu filtriem, tomēr nav nomainīti nolietotie dzeramā ūdens sadales cauruļvadi.

Energoapgāde un sakari

Dundagas novada teritorijā elektroenerģijas piegādi nodrošina *a/s Latvenergo* no kopējās valsts energosistēmas.

Novads iekļaujas projekta *Kurzemes loks* teritorijā — Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plānā, kas ir būtisks Baltijas elektroenerģijas tirgus attīstībai un enerģētiskās drošības paaugstināšanai. Novadā ir paredzēts rekonstruēt 110 kV elektropārvaldes līniju, pastiprinot to ar 330 kV līniju.

Vietumis novadā nav stabilas elektroenerģijas padeves un ir traucējumi avāriju dēļ. Darba un materiālu izmaksas jaunu transformatoru punktu ierīkošanai neļauj palielināt elektroapgādes jaudas daudzdzīvokļu māju dzīvokļos.

Novadā atrodas *Pāces dzirnavu HES*, kas izbūvēta netālu no kādreizējām ūdensdzirnavām pie 19. gs. rekonstruēta aizsprosta. HES kritums ir 5 m, kopējā jauda 110 kW.

Pēdējos 3 gados ir parādījusies interese

Skolēniem patika ZZ *čempionāta* atklāšana, kurā piedalījās gan brāļi Dermaki, gan *Stieņu supermeni*, tāpat iepriecināja iespēja izlēkāties pa piepūšamo pilsētiņu. Visemocionālākais brīdis bija balvas pasniegšana. Noslēgumā vadītāji uzreiz nepaziņoja uzvarētājus, tikai zīmīgi paskatījās uz mūsējiem. Kad tomēr nosauca Dundagas vidusskolas 5. b klasi, tad skolēni iegavilējās un skriešus devās pēc balvām. Dažam pat nobira pa asarai.

Balvā pilnīgi visi dalībnieki saņēma plīša lācīti un ZZ sākuma komplektu ar interneta pieslēgumu, par ko nav jāmaksā. Uzvarētājiem tika liels kartona kauss un uzaicinājums piedalīties Lielajā finālā 26. V Rīgā, Esplanādē.

Audzinātāja Una ļoti pateicas visiem vecākiem par atbalstu, bet īpaši Ansim Roderam, kas ļoti daudz palīdzēja, būdams kopā ar skolēniem visu dienu.

Dīana Siliņa

Apsītis visus iepazīstināja ar divām vecām un pagalam nolasītām grāmatām no paša bibliotēkas. Saistoša, spriežot pēc izvilku miem, šķita Zelta mājas grāmata ar daudzveidīgiem padomiem saimnieciskos un veselības jautājumos.

Sveicienus nesa Talsu Galvenās bibliotēkas un Talsu bērnu bibliotēkas kolēģi, kaimiņi un lasītāji. Ar muzicēšanu iepriecināja *Kurzemiē*s bērni, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi, kā arī pasniedzēju kapela. Ar siltiem vārdiem pieminēja bijušos darbiniekus, īpaši — ilggadējo bibliotekāri Laimdotu Radelī, kurai bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga solīja nodot sveicienus. Paldies atmiņu svētku rīkotājiem par jubileju un darbu ikdienā!

Alnis Auziņš

esam mazliet labiekārtojuši diķa apkaimi, ierīkojuši atkritumu urnas, uzrakstus ar lūgumu nepiesārņot.

Esmu dzirdējis runas, kas mēs, apsaimniekojot diķi, citus negribēšot laist klāt. Tā tas nav! Noteikumiem un kartībai ir jābūt visu labad. Vietējie iedzīvotāji varētu makšķerēt par velti, protams, ievērojot zināmu limitu, pārējie ciemiņi — par simbolisku samaksu. Esam atvērti citiem makšķerniekiem.

Vēl ir iecere pāri diķim uztaisīt laipu. Ar projektiem pieejamās *zivju naudas* ir diezgan daudz, jāprot tikai kustināt smadzenes.

Uzlausītja Alnis Auziņš

plānot un būvēt vēja elektrostacijas, jo Dundagas pacēlums ir labvēlīgs vēja enerģētikai.

Gan mobilie, gan stacionārie telefona sakari novadā ir labā kvalitātē, ko garantē četru sakaru operatoru konkurence.

Siltumapgāde

Novadā nav centralizētas siltumapgādes. Atsevišķas lokālas katlu mājas ir izvietotas pie izglītības, kultūras iestādēm un atsevišķām daudzdzīvokļu mājām.

Dundagā un Kolkā pēc neatkarības atjaunošanas centralizētās siltumapgādes sistēmas sabruka vienlaikus ar kolektīvo saimniecību likvidēšanu. Tas piespieda iedzīvotājus stihiski risināt siltumapgādi saviem spēkiem. Tāpēc katrā daudzdzīvokļu mājā ir sava apkure, par kurināmo izmanto malku.

Atkritumu apsaimniekošana

Dundagas novada pašvaldība ir dalībnieks SIA *Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība «Piejūra»*, kuras rīcībā atrodas atkritumu šķirošanas un apglabāšanas poligons *Janvāri*. Tajā nogādā visus novadā saražotos cietos sadzīves atkritumus. Pašlaik atkritumus novada teritorijā savāc un transportē SIA *Kurzemes ainava*. Pašvaldība ir secinājusi, ka vasaras iedzīvotāju pieplūdums un nepilnīgie sadzīves atkritumu apsaimniekošanas saistošie noteikumi rada atkritumu apsaimniekošanas problēmas piekrastes ciemos.

Lauris Laicāns,

Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs

(Turpmāk vēl)

Salidojam, teātra ļaudis!

26. V plkst. 19.00 pilī priecāšos tikties ar amatierteātra mākslas — dažādu pulciņu — dalībniekiem.

Jau gandrīz 40 gadus mana dzīve rit Dundagā, un tie visi ir saistīti ar amatierteātra mākslu — gan bērnu un jauniešu, gan pieaugušo kolektīviem. Jau vairākus gadus no bijušajiem dalībniekiem ir izskanējis lūgums rīkot salidojumu. Beidzot esmu saņēmisies un gaidīšu jūs, kas esat darbojušies kādā no manis vadītajiem kolektīviem — teātra pulciņā, skatuves runas (agrāk to sauca par daiļlasītāju), teātra studijā vai teātra sportā. Līdzī nemit labu omu, atmiņas un *groziņu*. Lūdzu pieteikties pa mobilo tālruni 29482977. **Priecāšos tikties.**

Vaira Kamara

Hokeja klubs Dundaga — čempioni!

4. V par olimpiskā centra Ventspils atklātā čempionāta uzvarētājiem kļuva hokeja klubs Dundaga.

«B» līgā 6 komandas aizvadīja katra pa 15 spēlēm regulārajā čempionātā, un to mūsējie noslēdza 2. vietā. Izslēgšanas spēlēs veicās pavisam labi, un finālciņā *Dundaga*, kurā spēlē 7 dundadznieki, kā arī hokejisti no Talsiem un Stendes, olimpiskā centra *Ventspils* ledus hallē ar 8:1 pārliecinoši apspēlēja mājiniekus *Tornado-2*. Savukārt Tukuma ledus halles atklātajā čempionātā mūsējiem 3. vieta.

Kā pastāstīja mūsējo kapteinis dundadznieks Raitis Kristiņš, *Dundagas* hokeja klubs piedalās sacensībās gadus piecus, bet šāds panākums gūts pirmo reizi. Raitis pateicas visiem spēlētājiem par cīņas sparū, bet par finansiālu atbalstu — novada domei, SIA *AUTO KADA*, SIA *ILATS B*, SIA *Roluks* un SIA *Dundagas meži*. Sezona vēl nav īsti galā, jo 25. V gaidāma cīņa par 3. vietu Ventspils atklātā čempionāta «A» līgā.

Alnis Auziņš

Novada dome 15.05.2012. Dundagā, Pils ielā 5 – 1, rīko **5 cirsmu izsoles**. Ar izsoļu noteikumiem var iepazīties novada domes telpās katru darba dienu no plkst. 9.00 līdz 16.00, kā arī interneta lapā *www.dundaga.lv/pasvaldiba/izsole*. Cirsmu apskates laiks jāsaskaņo ar pašvaldības atbildīgo amatpersonu Andri Kojro pa tālruni 63237511 vai 26563742.

Uzvara pusfinālā

30. IV Ventspils sporta hallē Zelta zivtiņas (ZZ) čempionāta 2012 pusfinālā piedalījās arī vidusskolas 6. klase (Inta Freiverte), 7. a klase (Sintija Kronberga) un 5. b klase (Una Sila). Mūsu piektie uzvarēja 4.–5. klašu grupā, un par viņiem stāsts.

Piedalīties piedāvāja audzinātāja Una, savu klasi čempionātam pieteica Māra Elīza Sila, Anete Anna Savicka un Daniela Damberga. Kapteinis — Aleksis Ernests Dēvits. Pašiem bija jā sacer komandas himna, to pārlūkoja un ieteikumus deva Vaira Kamara un Sandra Cirvele. Ventspilī mūsu piektklasnieki to braši nodziedāja, bet Raens Tālbergs un Kristiāns Ozols uzstājās ar savu iestudēto deju. Viens no uzdevumiem bija sagatavot sportisku sveicienu šķēpmetējai Madarai Palameikai. Tajā 5. b klases skolēni izmantoja 5 riņķus olimpisko aplū krāsā, šķēpu un katrs pateica savu izdomāto sveicienu. Komandai bija arī vienota forma: tirkīzzili

kreklīni ar katra nēsātāja vārdu. Meitenēm bija sapītas 2 franču bizes un matos iesprausti Danielas mammas pagatavotie ziedi. Arī zēniem bija izveidotas interesantas frizūras.

Kā rakstīts *draugiem.lv*, ZZ *čempionāts* ir «trakas sacensības starp klasēm visā Latvijā, kurās pārbauda drosmi, cīņassparu, atjautību, radošumu un klases vienotību». Jāsecina, ka ar to visu 5. b ir kārtībā, jo mūsējie kļuva par uzvarētājiem 14 komandu vidū, īpaši izceļoties, noturot līdzsvaru uz šūpolēm, kad bija jānodod tālāk liela piepūšamā pudele, turklāt to izdarīja tikai 40 sekundēs. Ne katra komandas spēja to veikt.

Bibliotēkai Dundagā — 120!

27. IV novada Centrālā bibliotēka svētkos atskatījās uz grāmatu lasīšanas pirmsākumiem mūsu pusē.

Novada domes priekšsēdētāja Gunta Abaja, sveicot novada bibliotekārus, atcerējās savu lasīšanas gaitu sākumu. Ar daudz senākiem laikiem iepazīstināja bibliotekāre un novadpētniece Daiga Mužellovska. Dundagas bibliotēkas aizsākumi meklējami 19. gadsimta 70. gadu vidū, pagasta valdei lemjot pagasta namā ierīkot lasāmgaldū. 1872. gada 30. aprīlī dibinātā Dziedāšanas biedrība 1891. gada 13. janvārī savā sapulcē nospriedusi dibināt bibliotēku.

Daiga pakavējās pie bibliotēkas pārvērtībām laika gaitā. Īpaši rosīga kultūras dzīve notikusi 20. gs. 60. gados, kad bibliotēka rī-

kojusi literārus vakarus ar rakstniekiem un aktieriem, kad notikušas ļoti iecienītās literārās tiesas. Pārskata noslēgumā D. Mužellovska citēja divas neapmierinātu lasītāju vēstules no ... apmēram 100 gadu tālas pagātnes. Tā kāds dundadznieks paudis sašutumu, ka bibliotēkā pārsvarā esot dabūjami tikai *asiņaini* lasāmgabali nevis derīgas grāmatas...

Ar akadēmisku priekšlasījumu *Ko Latvijā lasīja 19. gadsimta beigās — 20. gadsimta sākumā?* uzstājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu nodaļas galvenā bibliotekāre Lilija Limane. Savukārt Andrejs

Makšķernieki rosīgi

Kolkā sākusi darboties jauna biedrība Kolkas makšķernieku klubs. Par to izvaicāju tās dibinātāju Oskaru Sproģi.

— Aprīļa vidū nodibinājām biedrību. Mēs, Kolkas makšķernieki, gribam šo nodarbošanos padarīt saistošāku, arī pavērt sev lielākas iespējas, arī sapost vidi ap Zēņu diķi. Pavisam esam deviņi, valdē es un Dainis Zvirbulis. Biedrībā drīkst būt tikai pilngadīgie. Jaunākais esmu es, bet vecākajam biedram ir ap 70. Taisnība, mēs gribam iemācīt kārtīgi makšķerēt arī jauno paaudzi.

Makšķerējam jau visur, kur varam aiz-

braukt, ziemā pārsvarā braucam uz Ventu blītkot. Zēņu diķis ir vecais zivju ceha diķis. Tas pieder pašvaldībai, bet mēs to gribam lūgt nomā. Tad mēs ar īstu saimnieka apziņu turpinātu sakopt diķa apkaimi, izstrādātu noteikumus, rūpētos par zivju resursiem. Ja mēs to apsaimniekotu, tad no zivju audzētavas sagādātu zivju mazuļus, tāpat no zvejniekiem varētu sarunāt asarus, brekšus, ļoti gribētu ielaist arī karpas. Līdz šim jau talkās

Svešās zemēs esot skaisti

Mūsējie Austrālijā

Nobeigums. Sākumu sk. iepriekšējā numurā.

— Tagad par atpūtu! Ieradāties tātad rudeni...

— No jūnija līdz augustam Austrālijā ir ziema. No decembra līdz februārim — vasara. Bet Zelta krastu raksturo noturīga temperatūra. Tur visu laiku kaut kas zied. Vasarā ir karstāks — pāri par 30 grādiem, mēs rudē priecājamies par 26–27 grādiem, ūdens temperatūra okeānā — 24 grādi. Melburnā esot daudz izteiktākas temperatūras svārstības. Pa dienu varot būt karsts, plus 35 grādi, bet rīta pusē noslidēt līdz plus 13. Tad austrālieši meklē ziemas mēteli.

— Vai 26 grādus liels siltums šķita tāds pats, kā pie mums?

— Tomēr citādi, grūti salīdzināt. Divas dienas pa pusotrai stundai pasauļojamies peldkostīmā un jau apdegām. Uznāca arī pēkšņs lietus. Domājam, nu gan līs nemitīgi! Nē, tikai 15–20 minūtes, tad pārskrēja vēja šalka kā nopūta, un viss pārgāja. Vējš pūta diezgan stipri. Viennakt krēslu uz lodžijas pārvietoja no viena stūra uz otru.

— Un peldēties mēģinājat?

— Jau Rīgā ceļojuma aģentūrā brīdināja piesargāties. No grāmatas *Sapņu zeme Austrālija* jau zināju, ka no haizivīm jāuzmanās. Pludmalēs ir ierīkoti norobežojumi, es tos labi saskatīju, — lielus tīklus. Tomēr stiprais vējš sapūta milzu viļņus, ar tiem haizivis var pārlekt pāri. Arī latvieši mums teica, ka ik pa laikam kādu savainojot. Tāpēc iegājām ūdenī tikai līdz viduklim un viļņus ķērām pietupjoties.

— Un citi atpūtnieki?

— Maz gāja ūdenī, jo 24 grādus silts ūdens gan vietējiem, gan tūristiem šķiet auksts!

— Mums pat ne katru vasaru ir tik «auksts»!

— Vēl tur jāuzmanās no straumēm, no

plūstošajām smiltīm, kurās stieg kājas. Arī bīstami! Ik pa 100 metriem gan ir krasta apsardze vai glābēji ar džipiem, ūdens motocikliem un laivām, virs pludmales riņķo helikopteri.

— Un tūristu izklaide?

— Okeāna krastā vakaros iegaismojās daudzas lampiņas. Starp citu, tur ļoti ātri satumst, nav pakāpeniskas pārejas no dienas uz nakti, būtībā pietrūkst vakara, — sešos jau ir tumšs. Tad arī sākas nakts dzīve. Skan mūzika, kāds uzstājas ar dresētām čūskām, kāds atdarina putnus, notiek tirdzniecība ar amatnieku darinājumiem.

Taisnība, visiem suvenīriem rakstīts — *Made in China*, Leons gribēja īstu, no Austrālijas. Bet latvieši to uztvēra dabiski un teica — patiešām īstu austrāliešu suvenīru jūs nemaz nevarētu atļauties.

— Veselu dienu jūs pavadījāt zoodārzā!

— Jā, divatā tas mums izmaksāja 65 latus. Platība — milzīga. Orientēties palīdz karte, tur brauc arī savs vilcieniņš. Leons gan bija iecerējis doties uz džungļiem, bet tas būtu par dārgu un varbūt arī bīstami. Bet zvēru dārza dabā arī bija kaut kas no džungļiem.

Grūti to salīdzināt ar mūsu zoodārziem, visiem zvēriem ir krietni vairāk vietas. Nožogojumi gan ir tāpat. Redzējām dingo suņus, koala lācītus, ūdens pūkus (*Physignathus lesueurii*), kas likās nesimpātiski un mani sabiedēja, bet ir pilnīgi nekaitīgi un īstenībā mīļi dzīvnieciņi. Kādā lielā dīķī ar sastāvējušos ūdeni ieraudzīju peldam gaišu, sākumā likās, mākslīgu krokodilu.

— Kā mūsu pils iekšējā dīķī aiz Tūrisma informācijas centra datortelpas?

— Lielāku un gaišāku. Un pa to rāpoja bruņurupuči. Pēkšņi krokodils sakratījās un nogāza bruņurupučus nost. Satrūkos, dzīvs!

— Labi, vēl drusku atpakaļ pie civilizācijas! Ko vari teikt par automašīnām, kustību?

— Braucamie bija neparasti tīri! Ceļi — labi. Automašīnas viņi nemēdz īpaši mainīt. Jurim viņa spēkrats kalpoja jau 14 gadus. Pie tā, ka automašīnas brauc pa kreiso pusi, vispār nepieradu. Automašīnu plūsma ir ļoti liela, bet es pat nesapratu, kā uzmanīties. Lai šķērsotu brauktuvi, gājēji paši piespiež podziņu. Laiks, kad deg zaļā gaisma, ir ļoti īss. Dažreiz tiec tikai līdz ielas vidum. Drošības saliktu tikpat kā nav. Bet virsū jau nebrauc.

— Vai par krīzi arī parunājat?

— Zelta krastā ir tāda vieta — Paradīzes punkts, un Juris tur mums parādīja 34 miljonus vērtu jaunceltni, kuras saimnieks pazudis nezināmā virzienā. Kad cilvēkiem ir daudz naudas, viņi reizēm kļūst jocīgi, tā vietējais latvietis to komentēja. Arī privāt-

• Koala lācīši

• Leons kopā ar Haraldu Norīti (no kreisās) viņa mājā

• Pie Haralda un Eiženijas Norīšiem ūdenspūķis dzīvo dārzā gandrīz kā mājdzīvnieks, piekļauvē pie loga, kad sagribas ēdamo un dārza prusaku pietrūkst.

• Rīta uz krokodila. Šis gan izrādījās mākslīgais.
• Leons baro ķenguru

Bruņrupuči steidzās atgūt savas labās vietas un naski rāpās atpakaļ krokodilam uz muguras.

Daudz bija ķenguru — ļoti pieradināti un ļāvās sevi pajāt. Tie brīvi dzīvojās pa parku. Kaut kādi iežogojumi jau laikam bija arī viņiem.

— Vai kādas katordznieku pēdas arī manīji?

— To gan ne.

— Un aborigēnus?

— Zoodārzā tiešām pamanīju. Grāmatā par aborigēniem biju lasījusi, tāpēc laikam ievēroju. Mēs ar Leonu bijām nonākuši vienuļākā vietā, kur pletās smilšains klajums, un pēkšņi viņus ieraudzījām — acīmredzot tēvu un dēlu, smiltīs taisot ugunsкура vietu. Turpat katliņš, viņi grasījās gatavot ēdienu. Sapratu uzreiz, ka viņi ir aborigēni. Apģērbā gan ne ar ko neatšķīrās. Sejas vaibsti īpatnēji, un tumši, melni mati. Un tas, ka viņi grasījās gatavot maltīti brīvā dabā.

māju celtniecība pēdējos trīs gados ir pierimusi. Milzīgā daudzdzīvokļu mājā, pie kuras izveidota laivu, jahtu un kuģu piestātne, pēdējos gados nopirkti tikai pieci dzīvokļi. Tā viņiem izpaužas krīze.

— Ceļojumā šo to var saplānot, bet ne jau visu. Vai piedzīvoji ko necerētu?

— Jau pašā pirmajā dienā biju lieciniece interesantam notikumam, kas notika manā acu priekšā pilnīgi kā uz pasūtījumu. Redzēju, kā viesnīcas iekšējā dārzā notika laulību ceremonija! Uzklāja sarkanu paklāju, pa kuru nāca jaunais pāris. Darbiniece jeb laulātāja bija gērbusies kleitiņā bez piedurknēm, nevis tādā garā amata tērpā kā pie mums pieņemts. Uzzinājām, ka pie viņiem laulāties daudz japāņu, jo viņiem lētāk esot atbraukt sarīkot kāzas Zelta krastā, nekā savās mājās.

Interesējās Alnis Auziņš

Foto no R. Podkalnes albuma

Pūralāde

Lai mirdzētu kā dārgakmens!

2. IV Dundagas pilī ar vidusskolēniem tikās Janīna Kursīte. Literatūrzinātniece, habilitētā filoloģijas doktore, LU profesore, Filoloģijas fakultātes dekāne, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķe, 9., 10. un 11. Saeimas deputāte, daudzu grāmatu, tostarp trīs vārdeņu — neakadēmisko latviešu valodas vārdnīcu — autore...

— Ar ko jums saistās vārds *Dundaga*?

— Ar duņdžiņismu, jo šeit saglabāta Dundagas izloksne. Ja jāraksturo Kurzeme, tad mūsdienās tas izdarāms ar suitu, dažreiz arī Rucavas sievām, kuršu ķoniņiem. Bet, ja kāds interesējas par valodas savdabību, tad noteikti pieminami duņdžiņi, popiņi un ventiņi. Būs tādi, kuri nezina, kas tie duņdžiņi, tomēr pat cilvēki no Vidzemes un Latgalē zina, ka ir tādi duņdžiņi un ka viņi runā savā izloksnē. Tīrās literārās valodas piekritēji saka — izloksnes ir valodas kropļošana. Kamēr Dundagas mēle ir tā, kas dod novadam smēķi, tikmēr tā ir ne tikai Dundagas, bet visas Latvijas bagātība. Apgrūtinājums būtu tas, ja kādi duņdžiņi aizietu uz Saeimu un rīkotos līdzīgi kā daži latgalieši: es te runas duņdžiņ mēle, un jūs pastāv pe ratem.

Ar sirds siltumu lūdzos, lai duņdžiņu valoda ilgāk saglabātos, lai jaunā paaudze to saprastu un lietotu. Ja kāds smejas par atšķirī-

go, jāsaprot, ka nabagie smejas par bagāto un viņiem skauž.

— Kā mums saglabāt savu izloksni?

— Šķiet, 2002. gadā kopā ar studentiem braucām ekspedīcijā uz Alsungu. Zinājām, ka tur ir suitu sievas, bet tikai tāpēc, ka interesējāmies par folkloru. Apmēram puse vietējo un apkārtnējo iedzīvotāju viņas nenovērtēja, sakot, ko nu viņas tur plātās. Mēs, rīdžinieki, savukārt skatījāmies ieplestām mutēm. Suitu sievas — cik tas ir neparasti! Kad nākamajā gadā atbrauca vēl lielāks pulks un līdzī bija arī citu novadu jaunie, kas novērtēja viņu vecmammās un vectēvus, viņu valodu un veco klēti, kas vēl, paldies Dievam, nebija nojaukta, suiti sasparojās, sāka runāt, ka varbūt ir iespēja viņus iekļaut pasaules kultūras mantojuma sarakstā. Sākumā tas likās neregulāri. Tajā laikā savu izloksni viņi bija gandrīz zaudējuši. Tomēr kaut kā brīnumaini viss notika. Suiti saprata, ka jāmainās, jārok

augšā tas, kas pazaudēts. Viņi iekļuva UNESCO sarakstā. Tagad suitiem skolā ir novada mācība, kurā apgūst savu izloksni, amatus, tautas tradīcijas. Dundagā ir Gunārs Laičāns, novada vēstures entuziasts, skolotāji, galu galā katram mājās ir savi stāsti. Jāprot savu izloksni tā pagriez, kā pagriež visvienkāršāko akmeni. Ja to pavērs pret sauli noteiktā veidā, akmens iemirdzas kā dārgakmens. Duņdžiņiem jāatdzimst. Viņiem asiņš, valodā, tradīcijās klāt nācis lībiešu spārns, ar to arī ir spēcīgi. Nepieciešamas trīs paaudzes, kas iestājas par kopīgo ideju — bagātināt novadu. Tā var būt arī ģimene. Ap to veidojas kodols kā ap bišu māti, tad bišu saimei negribēsies aizspietot. Citādāk liekas — lidošu uz Īriju vai vismaz uz Rīgu pie jaunajām bitēm. Ja redzi, kā Dundagā pietiekami liela bišu saime, kur katrai bitei sava loma un katra ir skaista savā stropā, kas ir Dundaga, tad šī vieta iezvanīsies pa jaunam, ne dobjī, bet ar tādu skaistu skaņu, kāda tai bija teikā.

— Diemžēl jaunajiem tiešām šeit ir ļoti maz darba vietu. Un, ja izvēlas studēt specialitāti, kurā darbu var atrast tikai pilsētā...

— Pirms iet studēt, ļoti rūpīgi jāpārdomā, kuru studiju virzienu, kuru augstskolu izvēlēties. Ne tikai pašam jauniešiem, jāpalīdz domāt arī vecākiem, draugiem un paziņām. Vienu brīdi daudzi kā apmāti skrēja studēt juristos, žurnālistos un ekonomistos. Bet cik tad Latvijā to vajag? Protams, ja patiešām patīk šī joma, ir jāstudē un dzīvē tālāk jāsit uz augšu. Latvieši vienmēr ļoti izjutoši vidi, saikni ar dabu. Kāpēc tad nestudēt ģeogrāfos vai biologos? Tāpat gandrīz katrs trešais latvietis kaut ko pa klusām rakstījis. Kāpēc nestudēt filologos? Ja jaunieši ies, kur sirds aicina un prāts vēl, pēc tam būs vieglāk izturēt konkurenci, atrast darba vietu. Apkēriem jauniešiem ir labas iespējas tūrisma. Gribētos arī, lai lauksaimniecība — mūsu pamatu pamats ilgos gadu simtos — neaiziet postā.

— Vai kādi mūspuses vārdi arī būs *Virtuves vārdenē*?

— Tajā būs ļoti daudz Kurzemes puses vārdu, kas pasmelti gan no teicējiem, gan no atmiņu grāmatām, gan daiļliteratūras. *Virtuves vārdenē* aprakstīti latviešu ēdieni, kādi tie bija un kādi tie — atjaunoti — varētu būt. Tā kā vārdnīca sanākusi ļoti bieza, pie 1000 lpp., lētāk gan bibliotēku, gan pašu vajadzībām to iegādāties būs tieši apgādā.

— Kā var atdzimt lībiešu valoda?

— Jebkura valoda, arī lībiešu, var atdzimt vai pieņemties spēkā, ja ir vismaz pāris entu-

ziastu, kas spēj aizraut. Kaut kad senebreju valodu uzskatīja par mirušu, to ikdienā nelietoja. Tagad tā ir pilnā plaukumā, atjaunota un ikdienā lietota. Arī lībiešu valodas atjaunošanas lietā redzu entuziastus, kas daudz dara. Tagad būtiski, vai pārlatviskojušies lībieši to novērtēs un saviem bērniem teiks, ka ir svarīgi iemācīties runāt un rakstīt lībiski. Tas arī nozīmīgi latviešiem — apzināties, ka atbalsts lībiešu valodai un kultūrai neapdraud latviešu valodu. Pret lībiešu valodu un tiem, kas jūt un apzinās sevī lībiskās saknes, izturas ar lielām simpātijām.

— Kādu jūs saskatāt Latvijas savdabību Eiropā, visā pasaulē? Kā to saglabāt, lai mūsu zeme nekļūtu līdzīga citām?

— Vispirms mūsu pašu savdabība ir jānovērtē, jāpieturas pie tās. Tā ir mūsu daba, kurzemniekiem ar to ir ļoti paveicies, jo šeit ir gan nacionālais parks, gan jūras tuvums, pelēkās kāpas, gleznainās mazās upītes, kuršu ķoniņu svētbirzis, daļa no kurām vēl saglabājusies. Tās ir mūsu tradīcijas — Jāņi, Ziemassvētkos budēļos iešana, Miķeļdiena, Mārtiņi, arī Lieldienas. Godu tradīcijas ir tikai Kurzēmē un Latgalē saglabājušās, piemēram, kāzu tradīcijas ar apdziedāšanu, ar visām izdarībām. Tās ir novada kulinārās tradīcijas. Mums pašiem jāatgriežas no *hamburgeriem, kokakolām* pie pašu skābputras, bērzu un citām sulām, sklandurausiem, kamieniem, kaņepju ēdieniem, sieriem, biezpiena, Sabiles vīna... Ceļot jaunas mājas, jāzaglabā tradicionālā koka ēku apbūve. Bezpersoniskās divstāvesenes lauku vidē griež ne tikai acis, bet ir arī neērtas. Latvieši izcēlušies ar apkārtnes sakoptību. Puķu dārziņi pie mājām vienmēr iepriecina ne tikai pašu acis, bet noteikti piesaista arī tūristus. Lai neizkustu svešās kultūrās, jādzīvo ar cieņu pret senču mantojumu, reizē turot acis vaļā un šo to pamācoties no kaimiņiem un tālākām tautām.

— Kā jūs, būdama deputāte, varat iestāties par valodas un kultūras vērtībām?

— Dažādi. Kad neizdevās novērst referendumu par valsts valodu, tad kopā ar studentiem braucām uz Latgali un līmējām skaidrojošas lapiņas par latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Latvijas novados — skolās, bibliotēkās, tautas namos stāstu par mūsu valodas bagātību. Vienmēr sekoju līdzī iespējām likumiski stiprināt latviešu valodas pozīcijas izglītībā, tāpat ne tikai sabiedriskajā, bet arī privātajā uzņēmējstāvē. Es cienu visas citas valodas, arī krievu, bet visiem spēkiem mēģinu stiprināt Latvijā latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu.

Diāna Siliņa

• Kopā ar suitu sievām.

Ernesta Dinkas foto

Ar sirdi un domām Dundagā

Tā var teikt par Vilmu Vēbergu — dzimtu dundadznieci, kurai 28. IV aprīlēja 85. gadskārta, bet kuru darba gaitas kopš 1953. gada ir aizvedušas prom no Dundagas.

Skolotājas, filoloģes darba mūžs ir nodzīvots Laucienē, Puzē, Zlēkās. Tomēr šķiet, ka visspilgtākās un jaukākās atmiņas jubilārei saistās ar Dundagā — Puiškalnciemā un skolās — pavadīto bērnību un jaunību. V. Vēbergai vēl dzīvā atmiņā ir pirmie skolas gadi Kaļķu 1. pakāpes četrklasīgajā pamatskolā, kur mācīja un aktīvu ārpusstundu dzīvi vadīja skolotāji Ernests un Olga Avoti. Uz Ziemassvētkiem un pavasarī iestudēts viencēliens vai lielāka luga. No mācībām Dundagas sešklasīgajā pamatskolā, tā sauktajā Baltajā skolā, V. Vēbergai palikusi prātā skolotāja Suhacka, kas saprotami un interesanti ir skaidrojusi teksta uzdevumus.

No 1942. līdz 1944. gadam V. Vēberga mācījies Talsu ģimnāzijā. Kara laikā latviešu valodā un literatūrā mācību grāmatu nav bijis, bet skolotāja Marija Vērdiņa (Zīriņa) ir sniegusi pamatīgas zināšanas šajos priekšmetos. Ģimnāzijā V. Vēberga mācījusies arī angļu, vācu un latīņu valodu, kā arī darbojusies literārajā pulcīnā. Tā rakstu krājumā *Pūrs* bija iekļauts arī V. Vēbergas tēlojums.

1945. gadā viņa bija to skolnieku pulkā, kas piedalījās Dundagas pils telpu un apkārtnes sakopšanā, lai tur rudenī sāktu mācības. Ar pateicību V. Vēberga atceras turpmākos 3 gadus Dundagas vidusskolā un tālā laika skolotājus — prasmīgo un prasīgo latviešu valo-

das un literatūras skolotāju, klases audzinātāju Irmu Leju, vēsturnieci, arī audzinātāju Lizeti Kārklīņu, vācu valodas un ģeogrāfijas skolotāju Klāru Freienbergu, matemātiķi Annu Jāvaldi, fiziķi Ernestu Veidneru, direktoru Indriķi Jansonu, meiteņu rokdarbu skolotāju kaucmindieti Mariju Kupferi.

Talsu ģimnāzijā un Dundagas vidusskolā gūtās zināšanas ļāvušas studijas LVU Filoloģijas fakultātes latviešu valodas un literatūras nodaļā (1948–1953) aizvadīt bez grūtībām. Neaizmirstamas ir profesora Jāņa Endzelīna lekcijas un nodarbības ar valodas kļūdu un stila negludumu analīzi. Kādā nodarbībā profesors esot lūdzis V. Vēbergu kā dundadznieci un vēl vienu citas izloksnes pārstāvi uz tāfeles uzrakstīto *pārtulkot* savā izloksnē. Abas studentes atklājušas, ka viena otru nesaprot... Lai gan studiju pēdējos gados V. Vēberga vairāk pievērsās literatūrai, neapšaubāmi viņa bija apguvusi pamatīgas zināšanas arī valodā, par ko liecina viņas darbs valodas laukā mūža otrajā pusē.

Pēc studijām V. Vēberga uzsāk strādāt Laucienes skolā, kur izvadījusi dzīvē piecas audzināmās klases, pēc tam strādājusi Puzes un Zlēku astongadīgajā skolā, mācot latviešu valodu un literatūru, arī vācu valodu.

Pēc aiziešanas pelnītā atpūtā garīgo saikni ar Dundagu V. Vēbergai ilgu gadu palīdzē-

ja uzturēt Talsu laikraksts. Tajā 80. gados viņu uzrunā raksts par cienjamo novadnieci Sofiju Dravnieci, kura, arī dzīvojot ārpus Dundagas, pieraksta atmiņas, dzimtās izloksnes savdabīgo vārdu krājumu. Tas mudina V. Vēbergu uzmeklēt un apciemot S. Dravnieci. Sekojot skolotājas piemēram, kas jau sadarbojās ar toreizējā Latviešu valodas un literatūras institūta dialektologiem, drīz vien institūta ārštata darbinieku pulkā ie- saistījās arī darbīgā, zinīgā V. Vēberga, kļūstot par neaizstājamu palīdzi S. Dravnieci viņas vākumu precizēšanā un sakārtošanā, ņemot vērā dialektologu norādījumus. Pēc S. Dravnieces atstātā mantojuma vairākos gados tapa 11000 vienību liela apvidvārdu kartotēka. Ar V. Vēbergas lietpratīgo atbalstu, pašai dziedzīgo darbu tika sagatavots S. Dravnieces pierakstītais izloksnes tekstu krājums, kas nāca klajā 2008. gadā.

Arī pēdējos divos gadu desmitos Dundagas izloksnes kartotēka ir papildināta ar aptuveni 33000 V. Vēbergas pierakstītajām kartītēm, kas aizved lasītāju 60–70 gadu tālā pagātnē, atklāj tā laika *dundznik* valodu. Tas ir nozīmīgs devums arī novada kultūrvēsturē. Gan V. Vēbergas, gan S. Dravnieces, arī rošīgā novadnieka Viļņa Mitlera veikums ir viena no bagātākajām apvidvārdu kartotēkām Ziemeļkurzemē. Tas ir stingrs pamats Dundagas izloksnes vārdnīcai.

Jubilejas reizē, pateicoties par nesavtīgo darbu mūža otrajā cēlienā, Latviešu valodas institūta dialektologu vārdā vēl Vilmai Vēbergai saglabāt možumu, darbīgumu un ga-

• Vilma Vēberga 1976. gadā.

rīgo saikni ar dzimto novadu, tajā arvien atklājot ne tikai sev jaunas, aizmirstas lappuses (vārdus), tā gūstot ikdienas piepildījumu. Lai joprojām viens no kaismīgās dundadznieces dzīves moto ir slavenā jubilāres bieži pieminētā novadnieka Ernesta Dinsberga vārdi: kūtru prātu lai mēs nīstam!

Brigita Bušmane, LU Latviešu valodas institūta vadošā pētniece

Par zaļu pat vēl zaļāks

Sekmes konkursos

Atzīstamas sekmes ārpus novada guvuši mūsu bērni un jaunieši — **13. IV skatuves runas konkursā** Tukumā un **15. IV talantu konkursā** Talsos. Stāsta režisore **Vaira Kamara**.

Augškurzemes skolu skatuves runas konkursā

Tur dalībniekus vērtēja valsts līmenī. Īpaša valsts konkursa nemaz nebūs, toties maijā paredzams liels koncerts, kurā piedalīsies visu pirmo vietu un varbūt arī dažu otro vietu ieguvēji.

Varam lepoties, ka 20 dalībnieku vidū 11 jaunieši vairāk vai mazāk pārstāvēja mūsu pusi — 1 no Laucienes, pārējie no Talsiem un Dundagas. Būtībā sacentāties savā starpā, ko pierādīja arī tas, ka šie 11 ieguva 6 dažādus diplomus. Tātad esam bagāti ar talantiem pedagogiem un audzēkņiem!

Dundagu pārstāvēja 3. klases skolēns Marks Aukmanis un 11. klases audzēknis Edgars Pabērzs. Marks pirmoreiz bija iekļūvis reģiona konkursā, un tas vien ir panākums. Edgars godam nopelnīja otro vietu un varbūt arī tiks uz koncertu. Edgara repertuārā bija Ojāra Vācieša dzejolis *Lai dzīve dod mums spārnus!* un Vika *Pasaka par Pūkīti, kas iegavilējās*. Ja Edgars pasaku būtu norunājis kā pēdējā mēģinājumā, tad noteikti būtu pirmais. Šoreiz viņa Pūkītis īsti neiegavilējās. Tik un tā Edgara otrā vieta mani ļoti ie-

priecināja, bet es zinu, ko Edgars spē! Jāpiebilst, ka zāle nebija pateicīga runāšanai sliktās akustikas dēļ.

Raitis Bērziņš nepiedalījās, jo viņš izšķirošajā novada kārtā vienu teikumu pārlabojā, un, lai gan pēc tam meistarīgi ķepurojās uz priekšu, tomēr drusku pazaudēja šarmu. Raitis ir ļoti labs improvizators, bet kļūmītes var gadīties visiem. Puiša attieksme liecina, ka viņš vēl daudz sasniegs. Tāpat kā Edgars, viņš mācās 11. klasē, un vidusskolā priekšā vesels mācību gads. Bet tas, vai izdodas iegūt kādu vietu vai ne, nav noteicošais. Atereros, ka savulaik Rīgā finālā papildturnīrā mūsu Kristīne Ozoliņa, tagad Anže, sacentās vai nu ar Kasparu Znotiņu, vai nu ar Arturu Skrastiņu un vinnēja. Veiksmei ir liela nozīme.

Talsos talantu konkursā

15. IV Talsos objektīvu iemeslu dēļ nepiedalījās ne mūsu jauniešu improvizācijas teātris, ne arī Raitis Bērziņš ar savu viena aktiera teātri, kas Dundagā ļoti labi izskanēja. Par to sāp sirds. Gan jauniešu grupa, gan

Raitis noteikti būtu tēmējuši uz augstākajām vietām.

Labi izskanēja piektklasnieces Danielas Dambergas jau 3. klasē sacerētā dziesma *Kur, brālīti, tu aizgāji?*, kam Daniela ir gan mūzikas, gan vārdu autore. Dziesmu izpildīja pirmklasnieki Annija Paula Heiberga, Alise Damberga un Kārlis Roderts. Klavierpavadījumu spēlēja mūzikas skolotāja Sandra Cirvele, pati autore — vijoli. Visa radošā grupa saņēma pateicības.

Ļoti iepriecināja 12. klases audzēknis Kristiāns Kevrelis ar filmiņu par Kolku. Īsajā videostāstā par savu ciemu Kristiāns bija izdarījis visu, kā vēlāk atzīmēja žūrija, no A līdz Ž: viņš bija idejas un scenārija autors, režisors, operators, muzikālais noformētājs. Balvu pasniegšanas laikā ļoti pārdzīvoju, jo izsauca teju visus apbalvojamos, bet Kristiānu ne. Vai tad tiešām nekā? Bet tad nāca žūrijas atzinums — vienīgais, par kuru tai nav bijis nekādu šaubu, ir Kristiāna darbs! Pēc nolikuma neviens priekšnesums nedrīkstēja būt garāks par 3 minūtēm, šajā laikā iekļāvās arī jaunā kolcinieka jaunrades darbs, bet pēc konkursa izskanēja atzinums, ka filmu par Kolku gan būtu gribējies redzēt garāku... Vai tā nav vislabākā uzslava?

Labākie saņēma Talsu Bērnu un jauniešu centrā darinātās balvas — simpātiskus auduma Kurnjus — trīs 1.–8. klašu grupā, trīs jauniešu grupā. Doma tāda, ka talantu nevajag slēpt alā. Vajag tik rakt un savas spējas izcelt ārā saulītē!

Uzklausīja Alnis Auziņš

Ēzelīša I-ā dzimšanas dienā

18. IV bērnodārzā *Kurzemīte* svinēja Ēzelīša I-ā sportisku jubileju.

Kad tur ierados, satiku gan dzeltenu Zaķi, gan lecīgu Tīģeri, gan pašu jubilāru, kas aicināja bērnus darboties ar lielo izpletni, — mazajiem ļoti patika! Vēlāk zālē šiem varoņiem

rod laiku kuplināt kora skanējumu. Vislielākās uzslavas kora diriģentei Evitai Ernštreitei par spēju kora dalībniekos «iedziedāt» iedvesmu, emocijas un dziedātprieku! Lai tālu skan!

Koru panākumi

21. IV Talsos aprīņķa koru skatē, gatavojoties XXV Vispārējiem latviešu Dziesmu svētkiem 2013. gadā, I pakāpes diplomu ieguva Kolkas pagasta jauktais koris, savu kārt Dundagas koris — III pakāpes diplomu. Sveicam koristus un diriģentes — Evitu Ernštreiti un Sandru Lielansi!

Skatē piedalījās vīru, sievu, senioru, jauniešu un jauktie kori no Talsiem, Vandzenes, Valdemārpils, Rojas, Balgales, Dundagas, Laucienes un Kolkas. Kolkas pagasta jauktais koris, saukts arī par Kolkas tautas nama kori, dziedot latgaliešu tautasdziesmu Ilonas Rupaines apdarē *Gaismeņa ausa*, Arvīda Skalbes un Pētera Barisona *Dziesmai šodien liela diena* un Aivara Neibarta un Valta Pūces *Augu nakti*, skatē ieguva godpilno I pakāpes diplomu, 41,56 punktus, kā arī uzslavas gan no citu

koru dalībniekiem un diriģentiem, gan žūrijas.

Kolkas kora dalībnieki bija negaidīti un patiesi pārsteigti par šādu, šķiet, augstāko sasniegumu! Turklāt nākamie Dziesmu svētki Kolkas pagasta jauktajam korim būs tikai otrie, tātad vēl ir kur augt un uz ko tiekties! Liels paldies visiem kora dalībniekiem par izturību un centību, kā arī tiem dziedātājiem, kas patlaban pastāvīgi nedzīvo Kolkā, tomēr ir Kolkas un sava kora patrioti un at-

piepūlējās pats Vinnijs Pūks, gudrā Pūce un rosiģais Sivēns. Bet, kamēr viņus gaidīja, Ēzelītis I-ā parādīja pāris savas dzimšanas dienas dāvanu: saules stariņu asti un vilnas bizes asti ziemai. Tās viņam bija pagatavojuši bērni. Beigās jau atradās arī viņa īstā aste, ko visi bija meklējuši. Tā kā bija dzimšanas diena, katra grupiņa līdzī saņēma kasti ar saldējumu. Jāatzīst, ka Ēzelītis šajā dienā bija neparasti dzīvespriecīgs.

Kā bija pamanījusi bērnodārza vadītāja Ilona Onzule un audzinātāja Irina Seržante, bērniem pasākums ļoti patika.

Pasākuma idejas autore ir audzinātāja Inta Grīnīte. Viņa pastāstīja, ka sešgadīgajiem katru gadu Talsos notiek sporta svētki, par kuriem bērni ir sajūsmā. Inta nodomājusi, kāpēc gan šādus svētkus nesarīkot tepat. Apspriežoties ar vecākiem, radusies doma to izdarīt, lai bērniem un audzinātājiem ir gan sporta diena, gan svētki. Bērnodārzā ir 6 grupiņas, tātad vajadzīgas 6 stacijas, kur darboties, un katrā pa pieaugušajam. Tā radās ideja par Ēzelīša I-ā dzimšanas dienu, jo šajā pasākā darbojas pietiekami daudz varoņu. Inta uzsvēra, ka iepriekš grupās bērni gatavojušies — skatījušies multenīti par Vinniju Pūku, tāpat darinājuši Ēzelīša asti, lai to uzdāvinātu viņam dzimšanas dienā. Taču, kas īsti notiks Ēzelīša dzimšanas dienā, nezina ne bērni, ne audzinātājas. Visi sporta svētku rītā saņēmuši Septiņjūdžu meža karti ar stacijām, otrajā pusē bijuši atšifrējumi audzinātājiem, lai viņas zinātu, kurā kabinetā būs

Mātes dienas koncerts

11. V plkst. 10.00 *Mazajā skolā* un plkst. 13.30 pilnī vecākus un vecvecākus mīļi aicinām uz svētku koncertu.

Kā pastāstīja Vaira Kamara, abi koncerti būs ļoti sirsnīgi un neparasti. Tiem gatavojoties, bērni rakstījuši vēstules — labos vārdus, pārdomas saviem mīļajiem — mammām, tētiem, vecmāmiņām un vectētiņiem. Vaira uzsver, ka veltījumi ir brīnišķīgi, tie ir vārdi, ko bērni citos gadījumos tik tieši varbūt nekad nepateiktu. Reizēm vieglāk uzrakstīt. Vaira: «Man, lasot šos darbus, bija liels aizkustinājums. Kaut vai doma: māmiņ, cik skaiti ir rīti, kad tu mani modini, jo neviens cits nemāk tik klusi, silti pamodināt, tikai žēl, ka tas nav katru rītu, jo darba dēļ vienu nedēļu tu neesi no rīta mājās. Un bija arī tāda atziņa: kad tu brauci prom, es nodomāju, ka būs labāk, brīvāk, bet tad, kad aizbrauci, es sapratu, cik ļoti tevis pietrūkst...»

Lasīju arī rūgtus vārdus, ko programmā neiekļāvām, jo svētki ir svētki. Sarunā es tomēr pateikšu. Bija tādi lūgumi kā «Tēti, lūdzu, vairs nedzer!»...

Vecāki un vecvecāki, atcerieties, cik ļoti bērni jūs mīl! Arī spurinajā pusaudžu vecumā. Tāpēc visus aicinu uz koncertu. Šoreiz neskanēs dzejoļi, kā citkārt pieņemts, bet gan bērnu domas, izjūtas, veltījumi — viņu mīlestība jums!»

Uzklausīja Alnis Auziņš

katra stacija. Inta atzina, ka izdomāt jau var visu ko, bet vajadzīgi arī atbalstītāji. «Jāpasaka tikai Ingai (Apškrūmai — Red.) — un viss notiek!» teica Inta. Tāpat viņa atzinīgi novērtēja citu kolēģu, kā arī vecāku — šoreiz Santas Sulas, Ēzelīša I-ā atveidotājas, un Līgas Enzeles, Vinnija Pūka tēlotājas, — atsaucību. Lai svētki patiešām būtu visiem, Inta bija izcepusi ļoti gardu tiramisu kūku, ar ko pacienāt kolēģes un iesaistītos vecākus.

Mūsu bērnodārzā radošums izpaužas dažādos brīnišķīgos pasākumos, bet šie sporta svētki varētu kļūt arī par tradīciju. Ejot lejā pa vienām no kāpnēm, tur sagaida pāris jauku, pelēku zaķu, kas izgriezti no finiera, uz zīmēti, izkrāsoti un vēl apšūti, pat ūsu netrūkst! Finieris ir vecāku sagādāts, bet zaķus darinājusi Alises Tīnas mamma Santa. Arī zāles griesti iepriecina ar krāsainām līdziņām, kur sēž zaķi un dažādi putni, un bērzu zariem, kas izrotāti ar košām spalviņām. Tos veidojusi muzikālā audzinātāja Inga. Viņa teica, ka «balonu olas» kalpojušas jau ilgi un dažādos veidos: bijušas kā Lieldienu olas, ziedi, ogas un gaisa baloni izlaidumā.

Bērnodārza vadītāja Ilona Onzule izteica prieku par savām radošajām audzinātājām, piebilstot — tādi dullie jau tikai bērnodārzā var strādāt. Lai arī turpmāk *Kurzemītē* rosās radošs gars!

Diāna Siliņa

Intas Grīnītes foto

rod laiku kuplināt kora skanējumu. Vislielākās uzslavas kora diriģentei Evitai Ernštreitei par spēju kora dalībniekos «iedziedāt» iedvesmu, emocijas un dziedātprieku! Lai tālu skan!

Anete Tauniņa

Muzikālas īsziņas

18. IV Dundagas Mākslas un mūzikas skolas komanda skolotājas Ingas Šmēdiņas vadībā saņēma atzinības rakstu par I vietu Ventspils reģiona mūzikas skolu audzēkņu konkursā *Dzirdi un zinīl, kurā piedalījās 8 komandas*. Mūsējos pārstāvēja Agnese Bērskalne, Kristīne un Alise Ralles un Loreta

Bergmane. Nopietni gatavojās arī Elīza Gerdiņa, diemžēl viņa saslima un netika. Kā atzina skolotāja, visi audzēkņi konkursam gatavojās ar lielu prieku, jo tāds mūzikas literatūrā notika pirmoreiz: tajā bija jāatpazīst skaņdarbi.

Paldies Dacei Treinovskai par muzikālā sveiciena sagatavošanu! Tāpat pateicība Kristai Ludevīkai un viņas mammai par izlīdzēšanu, jo Krista pēdējā brīdī bija gatava braukt pārējiem līdzī uz konkursu, lai dejotu saslīmušās Elīzas vietā.

24. IV Dundagas vidusskolas jauktais koris skolotājas Daces Šmites vadībā *Kurzemes reģiona skates 2. kārtā, kurā piedalījās 16 kori, ieguva I pakāpes diplomu*. Maijā koris dosies uz II Latvijas skolu jaukto koru saslidojumu *Mēs lidosim!*

Diāna Siliņa

Raibs kā dzeņa vēders

Talka Sīkragā

Apmēram 16 kustības **PAR!** domubiedru 14. IV saposaseno kapu kalnu Sīkragā, kā arī ciema centru.

Vispirms pa divi lāgi pirms talkas braucām turp, lai ar lietpratēja aci novērtētu, ko un kā darīt. Talkā laikam pats galvenais bija tas, ka, spītējot brīžam asajam vējam un lietuspilēm, visos darbiniekos kūsāja prieks.

Nopļāvām pieskas, izzāģējām vecos ceriņus, sagrābām zarus un lapas, visādus krodus un ņogas, visu, ko varēja un drīkstēja, to sadedzinājām.

Šīs talkas ideja bija izvilktā no pirmajās tikšanās reizēs tapušās labo darbu ideju krātuvītes. Iepriecināja, ka ieceri īstenojām, ka apmierināti palika vietējie iedzīvotāji. Īpaši ielīkmoja vasarnieka, Rīgas Tehniskās universitātes profesora Mārtiņa Kalniņa atsaucība. Kalniņa kungs uz ātru roku sagādāja mazu cienastu talciniekiem — siltus pīrākus un *Veselības* dzērienu, bet vēl vairāk ielīkmoja tas, ka Saknes kundzes kaimiņš pauda gatavību tagad glīti izkopto vietu uzraudzīt un sapost turpmāk. Ja labā aizrautības dzirkstelīte aizdedzinās vēl kādus un vēl kādus, tad būs turpinājums un lietas pamazām sāks virzīties uz labo pusi.

Liels paldies Rasmai Saknei un Zigrīdai un Vilim Priedēm par smēķīgo zivju un škelto zirņu zupu! Pēc tam turpat Saknes kundzes Jaunklāvos noskatījāmies un noklausījāmies Ivara Abaja vēstījumu par Sīkraga ciemu senos laikos. Redzējām arī to, ka ciema sirds, ciema vidus *Kilasidami*, kas nupat jau izskatās pēc želuma gala, ne tik ļoti tālā pagātnē bijusi vēl gluži dzīvojama māja... Ļoti pie-saistīja kādā citā attēlā redzamais zvanu tor-

nis tajā pašā kapu kalniņā, kurā nupat bijām strādājuši. Pagājušā gadsimta 20. gados tās vēl braši slējies itin iespaidīgā augstumā!

Tie daži, kas vēl izvēlējās baudīt nelielas lauku pirtiņas jaukumus, to arī darīja. Tur, uz lāviņas sautējoties, radās dažas ierosmes turpmākam. Kad tās iegūs taustāmākas apri-ses, par to ziņosim.

Alnis Auziņš

Kubalu skolas – muzeja nakts

19. V acinām braucienā 39 verstis līdz Dižjūrai jeb piedzīvojumi 1878. gadā Kurzes beidzamajā galā pēc Māteru Jura apraksta Desmit dienas Dundagā motīviem.

1878. gadā pēc Dundagas pagasta vecākā Friča Adamoviča ielūguma Dundagā ciemojas *Baltijas Zemkopja* izdevējs Māteru Juris. Toreiz kopīgā izbraukumā ciemiņš, pagasta darbinieki, arī skolotājs Ernests Dinsbergs apmeklēja pagasta ievērojamākās vietas.

Pieminot vēsturisko notikumu, piedāvājam Muzeju nakts ciemiņiem piedzīvot laika mirkli 1878. gada Dundagas pagastā un, pārvietojoties ar divriteni, kopīgi sasniegt Dižjūru pie Mazirbes.

Ceļojums 19. V pievakarē

18.00 Kubeles skola. *Jasarikte ciemiņiem domšēn par šo jounlaik padāršan! Ar Dievpalīgi!*

18.50 Dundagas lielkunga Jaunpils. *Priekš sešiem gadiem izcēlusies skāde.*

19.10 Dundagas pagasta nams (lietus gadījumā Dundagas pils). *Vēsturiskas kopbildes uzņemšana.*

20.50 Šlīteres bāka. *Tikšanās ar bākas priekšnieka kungu.*

21.50 Dižjūra pie Mazirbes. *Maz-Irves varonis.*
22.20 – 23.30 Draudzīga uzņemšana Mazirbes Stūrišu sētā. *Cienasts ar Dundagas pagasta jaunākām ziņām (1878 – 1874). Rotaļas ugunsкура gaismā.*

Pievienoties ceļotājiem var katrā pieturvietā (Dundagā pie Jaunpils vai pagasta nama, pie Šlīteres bākas un Mazirbē). Lai nenokavētu ceļojuma sākumu plkst. 18.00, pie Kubalu skolas – muzeja jāierodas laicīgi! Par braucamrīka tehnisko stāvokli, mūsdienu Ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu un nokļūšanu mājās dalībnieks atbild pats. *Katrs dūšīgs dundzniks stāv pats uz sēv.* Nepilngadīgajiem dalībniekiem ir jābrauc pieaugušo pavadībā! Pa ceļam noderēs: laika apstākļiem piemērots apģērbs, lukurītis. Uzziņa par pasākumu <http://kubalmuz.lv>, pieteikšanās līdz 19. V pusdienlaikam, norādot dalībnieku skaitu un plānoto pievienošanās vietu, kubalmuz@dundaga.lv. **Ivars Abajs**

Bezakcīzes dīzeļdegviela

Lauku atbalsta dienestā (LAD) no 10. IV līdz 1. VI lauksaimnieki var pieteikties bezakcīzes dīzeļdegvielai. To varēs saņemt nākamajā saimnieciskajā gadā no 1. VII līdz nākamā saimnieciskā gada 30. VI.

Noteikumi, lai pieteiktos, ir līdzīgi kā pērn. No akcīzes nodokļa ir atbrīvota dīzeļdegviela, ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes vai purva zemes apstrādei, kur audzē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem. Ieņēmumiem no lauksaimnieciskās darbības jābūt vismaz Ls 200 no hektāra, neskaitot valsts un Eiropas Savienības atbalstu, izņemot *Agrovīdes* maksājumus.

Atbrīvojumu dīzeļdegvielai no akcīzes nodokļa par pastāvīgo plāvu un ganību vai aramzemē sēto ilggadīgo zālāju apstrādāšanu ir tiesīgs saņemt lauksaimniecības produkcijas ražotājs, kas reģistrējies Lauksaimniecības datu centrā kā dzīvnieku barības primārais ražotājs līdz kārtējā gada 1. III, vai

minētajās platībās jānodrošina minimālās 0,2 liellopu vienības uz vienu hektāru.

Aizpildītu un parakstītu iesniegumu var iesniegt LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē personīgi, kā arī sūtīt pa pastu vai elektroniski. Lai bezakcīzes dīzeļdegvielu saņemtu laikus, iesniegumam jāpievieno gada ienākuma deklarācijas D3 veidlapa.

Dienests aicina klientus izmantot elektronisko pieteikšanās sistēmu. Ar tās palīdzību iespējams sekot līdzi izlietotās degvielas daudzumam un redzēt atlikumu. Lai kļūtu par tās lietotāju, jānoslēdz līgums.

Iesniegums par nodokļu atbrīvojumu dīzeļdegvielas iegādei ir jāiesniedz katru gadu no jauna. Vairāk ziņu www.lad.gov.lv.

Sagatavoja Ilze Šteine

Lielajā talkā

Kā veicies Lielajā talkā, stāsta Andris Kojro, Ilmārs Gleglu un Andra Ratkeviča.

Andris Kojro: «21. IV laikpastākli mūs lutināja, tāpēc prieks strādāt bija jo lielāks. Kopā ar vairākām vidusskolas klasēm tūrījām Dundagas diķmalu. Labi pastrādājām: salasījām plastmasas, stikla pudeles un koku gabalus. Skolotāji un skolēni talkoja arī pie *Mazās skolas*, tehniskie darbinieki — pie *Lielās skolas*. Domāju, vai tiešām, kā ierasts, nepieteikties Nevejas jaunieši? Pieteicās gan un satūrīja ceļmalu Nevejas pusē, salasot apmēram vienu manas mašīnas kravu ar atkritumiem. Valpenes iedzīvotāji kopā ar bērniem talkoja

savā ciemā. Izrādās, ka arī pērn Valpenē bijusi talka. Visās vietās piedalījās arī pa kādam sunim, kas pozēja, cenzdamies ietikt bildēs.

Lielās talkas rītā par maisiem interesējās divi kungi no Pāces. Viņiem esot sakopjama teritorija. No tilta līdz *Spīdolu* mājām abi bija salasījuši 15 maisus. Vēl ļoti čakls talcinieks bija Dzintars Bumbieris, kas noskatījies, ka ceļa posms no Nevejas līdz *Būkalciem* ir ļoti nekārtīgs. Viņa veikums bija vairāk nekā 1 manas mašīnas krava. Vidālē iedzīvotāji talkoja kapsētā. Mazirbes skola savu teritoriju un ceļmalu sakārtoja dienu iepriekš.

Ievleju dārziņu kolektīvs saposas dārziņu apkārtni. Talkas notika arī ap atsevišķām mājām, piemēram, *Lauciņos*.

Šogad savācām vairāk atkritumu maisu nekā pērn. Paldies visiem talciniekiem!»

Ilmārs Gleglu: «Lielajā talkā Kolkā piedalījās visa skola. Skolotāji un skolēni izstaigāja visu centru un piekrasti no Zēņu diķa līdz Kolkasragam, savācot gana daudz atkritumu. Privātmāju apkārtne katrs sakopa savu teritoriju. Pie *Dzelmēm* iedzīvotāji sakārtoja bijušo bērnu laukumu. Sīkragā kapu talku bija rīkojusi Rasma Sakne. 23. IV līdz pusdienlaikam algotie strādnieki izstaigāja ceļmalas līdz Evažiem un salasīja 20 maisus atkritumu».

Andra Ratkeviča: «Mūsu administrācijas darbinieki talkoja pie Melnsilupes Rojas novadā. No Vaides līdz Kolkai kāpas un liedagu izstaigājuši 8 pieaugušie un 4 bērni, kas katru vasaru atpūšas *Purvziēdos*. Viņi salasījuši ap 60 maisiem atkritumu. Secinājums — kāpas un liedags tomēr kļūst tīrāki».

Uzklausīja Diāna Siliņa

Meža īpašniekiem

Aicinām meža īpašniekus ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu izkopt jaunaudzes un nomainīt mazvērtīgās mežaudzes.

No 1. IV stājušies spēkā grozījumi Ministru kabineta (MK) 06.10.2009. noteikumos Nr. 1145 *Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības kārtība pasākuma «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana» īstenošanai*, tas ir, jaunaudžu kopšanai un neproduktīvo audžu nomainīšanai.

Meža īpašnieks varēs iesniegt projektu un saņemt atbalstu arī par pašrocīgi koptām jaunaudzēm vai mazvērtīgo mežaudžu nomainīšanu. Atbalsta apmērs noteikts, pamatojoties uz standarta izmaksām par atbalsta saņēmēja paša veikto darbu.

Tiem meža īpašniekiem, kuru meža īpa-

šumi atrodas mazāk labvēlīgos apvidos, atbalsta intensitāte palielināta no 50% uz 60%. Viss Dundagas pagasts ietilpst šādā apvidū.

Projekta iesniegumā, pamatojoties uz maksājuma dokumentiem, var iekļaut arī vispārējās izmaksas — gan meža apsaimniekošanas plāna izstrādi, gan skices sagatavošanu. Šajā aktivitātē varat iegādāties arī jaunus instrumentus un aprīkojumu jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomainīšanai, ja to veiksiat vismaz 2 hektāros.

Pēc meža apsaimniekošanas normatīvo aktu prasībām mežaudze obligāti jākopj ne vēlāk, kā sasniedzot 5 gadu vecumu lapu koku jaunaudzēm un 10 gadu vecumu skuju koku mežaudzēm.

Ziņas par dokumentu sagatavošanu pieejama interneta vietnēs: www.mkpc.lkk.lv, www.lad.gov.lv.

Ilze Šteine, novada lauku attīstības speciāliste

Platību maksājumi

Lauku atbalsta dienests (LAD) no 10. IV līdz 15. V pieņem iesniegumus platību maksājumiem 2012. gadam.

Lauksaimniekiem, kas pirmo reizi pieteiksies platību maksājumiem, jāreģistrējas kā klientiem LAD Ziemeļkurzemes Reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē (ZRLP) Talsos, Dundagas ielā 4, Klientu apkalpošanas daļā, līdzi ņemot personu apliecinošu dokumentu. Lai izgatavotu jaunas lauku bloku kartes, vajag zemes robežu plānu.

Tie platību maksājumu pieteicējiem, kas nesaņēma sagatavotās lauku bloku kartes Dundagā, kartes un *Informatīvo materiālu platību maksājumu saņemšanai 2012. gadā* var saņemt LAD ZRLP Talsos.

Aizpildīts iesniegums un lauku bloku kartes ar precīzi iezīmētām platībām LAD jāiesniedz līdz 2012. gada 15. V. Dokumentus pieņems arī līdz 11. VI, taču piemērojot 1% atbalsta apjoma samazinājumu par katru nokavēto darba dienu.

LAD aicina klientus izmantot elektronisko pieteikšanās sistēmu. Vairāk ziņu LAD interneta lapas www.lad.gov.lv sadaļā *Tiešie maksājumi*.

Sagatavoja Ilze Šteine

Leons Freivalds	(1935)
Alfreds Tīdemanis	(1914)
Uldis Jānbergs	(1936)
Edgars Egle	(1937)
Mārtiņš Ozollapa	(1995)

«Dundadznieks» Nr. 9 (136) 2012. gada maijā.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Nauris Freimuts, Mareks Griciks, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Diāna Siliņa, Smaida Šņikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 500 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize